

Macdonald a szövetségi konferencia összehívását sürgeti.

London, május 8. A *Daily Telegraph* jelentése szerint Macdonald Poincaréhoz levelet intézett, amelyben megelégedését fejezi ki azon, hogy a Theunisszal és Hymanssal folytatott beszélgetésekben tájékozódhatott a jövőteli kérdésben érdekelt hatalmak szempontjairól.

Páris, május 8. Az *Echo de Paris* úgy értesül, hogy Macdonald levele Poincaréhoz nem csupán általánosságokat tartalmaz, hanem jelzi, hogy az angol pénzügyminisztérium memorandumot dolgoz ki, amelynek célja a

szakértői jelentéseket összehangzásba hozni a reális élet követelményeivel.

Párisi illetékes körökben úgy tudják, hogy Macdonald levelének célja a szakértői jelentés dolgában döntő fontosságúnak ígérkező szövetségi konferenciát minél előbb összehívni. Francia körökben rokonszenvvel tárgyalják Macdonald eme törekvéseit, de hangsúlyozzák, hogy amíg Németországban a politikai helyzet nem alakul ki, várakozó magatartást kell tanúsítani.

A német bányamunkások sztrájkmozgalma.

Berlin, május 8. A *Vorwärts* amsterdami jelentése szerint a német bányamunkások munkaidőmozgalmát a nemzetközi szakszervezeti központ a legfeszültebb érdeklődéssel kíséri és amennyiben a német bányamunkások bér- és munkaidőmozgalma nem fejlődne egy általános harccá a nyolcórás munkaidőért, annyiban számíthatnak a német munkások a nemzetközi szervezet legmesszebbmenő támogatására.

Berlin, május 8. A *Kölnische Zeitung* jelentése szerint a Ruhr-vidéken a munkásság mintegy 90 százaléka beszüntette a munkát. A *Rote Fahne* a sztrájkolók számát 600.000-re

becsüli. A sztrájk folytán a gázellátás miatt munkavédelmi segélyerőket kellett alkalmazni.

Az amerikalak a Ruhr-vidék teljes gazdasági kiűritéséről.

London, május 8. A *Daily Telegraph* megerősíti, hogy az amerikai pénzügyi körök a kölcsön elfeltételeként a legnagyobb fontosságot tulajdonítják a Ruhr-vidék teljes gazdasági kiűritésének. A Ruhr-vidék katonai kiűritésének kérdését még a legközelebbi január előtti tárgyalni kell.

A belügyminiszter fölfüggesztette a békéscsabai ébredők működését.

Békéscsaba, május 8. Országos feltűnést keltett az év február elején az az üdvözlő távirat, amelyet a békéscsabai Ébredő Magyarok Egyesületének vezetője: Saguly József főgimnáziumi tanár az egyesület nevében Zilahi-Kiss Jenőhöz, Budapest alpolgármesteréhez intézett, amikor az ellen fegyelmi eljárást indított meg fölfütes hatósága. A különös üdvözlést a fővárosi lapok nagyrésze szóvá is tette, megfelelő kommentár kíséretével mutatva arra, hogy egy állami tanintézet állami tanára nem foglalhat állást olyan ügyben, amelyben az állami hatóságok fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. Az üdvözlő sürgönyben ezenkívül az is benne volt, hogy az ébredők elnöke a legfőbb fölügyeleti hatóság eljárását alapiatannak tartja és

azt hojszának minősíti.

Az üdvözlés ügyében megindult a vizsgálat Saguly tanár ellen, aki kijelentette, hogy a táviratot nemcsak mint ébredő írta meg, de ugyis, mint — tanár. A vizsgálatot most fejezték be a belügyminisztériumban és eredménye az, hogy a miniszter a békéscsabai Ébredő Magyarok Egyesületének működését fölfüggesztette. Az intézkedés indokolása kimondja, hogy a távirat sértést tartalmazott a felsőbb hatóságokra nézve, amelyeknek tekintélyét csorbította. Ezzel egyidejűen a helyi csoport túllépte egyesületi hatáskörét is, mert a hatósági intézkedéseket tette meg nem engedett módon bírálat tárgyává. Mindezek mérlegelésével a miniszter a helyi csoport működésének fölfüggesztése mellett döntött.

Hogyan szubvencionálja a város a színházat.

Szeged, május 8. (Saját tudósítónktól.) A város törvényhatósági bizottsága — mint ismeretes — egyik legutóbbi közgyűlésen kimondotta, hogy a színházat nem tekinti hasznalható vállalatnak és ezért a színházból származó jövedelmet teljes egészében a színház támogatására kívánja fordítani. A színházból egy jövedelme volt eddig a városnak, a vigalmi adó, a közgyűlés tehát úgy határozott, hogy a színház vigalmi adójából származó jövedelemnek megfelelő összeget — a szabályrendelet értelmében ugyanis magát a vigalmi adót csak szociális intézmények fenntartására fordíthatja a város — illeszt a költségvetésbe és abból fedezi a színházi épület fenntartási költségeit, fűtési segélyt ad a színházgátnak és a megmaradó részt, amely körülbelül fele a vigalmi adónak, szubvencióképpen a színházgátnak rendelkezésére bocsátja. Ennek a segélynek azonban csak a neve szubvenció, mert a közgyűlés határozata értelmében a színházgátnak a „szubvenció” ellenértéképpen megfelelő értékű diszleteket kell átengednie a város tulajdonába. Ez a különös támogatás tehát csak annyiban könnyíti a színház helyzetét, hogy a külön diszleteket igénylő új darabok előállítására nem kell annyit áldoznia.

Előállhat azonban az a furcsa helyzet, hogy néhány deficités hónap alatt a színház egész fölszerelése a város tulajdonába megy át, hiszen a deficités hónapok a városi „szubvenciók” fokozottabb igénybevételére kényszerítik a színházat.

A csütörtöki tanácsülésen dr. Gaál Endre kultúratanácsnok bejelentette, hogy Andor Zsigmond színházgátnak beadványt intézett a város tanácsához és huszonötmillió korona rendkívüli segély kiutalását kéri. Kérését azzal indokolja, hogy a színház napi átlagos bevétele egy-kétmillió korona, ezzel szemben az átlagos napi kiadás meghaladja az ötmillió koronát. A deficit tehát állandónak és elviselhetetlennek mutatkozik.

— Zárja be a színházat, — szölt közbe Taschler Endre.

— Ilyent nem lehet mondani — tiltakozott a polgármester —, a színházra szükség van és a városnak kötelessége, hogy támogassa a nehézségekkel küzdő színházgátnak. Mi is támogatjuk, hiszen a közgyűlés határozata is kötelez erre bennünket. Ezután megkérdezte a polgármester Gaál Endrét, vajjon hogy áll a vigalmi adóelszámolás. Van-e még belőle kiutalható maradék.

A kultúratanács elmondta, hogy a felhasználható vigalmi adó hatvankilencmillió korona. Ebből tízmillió koronával adós még a színház, tizenötmilliót kiutalt már a város fűtési segély, huszonötmilliót pedig „szubvenció” címén. Marad tehát tizenkilencmillió korona.

— Ezt most kiutaljuk — mondotta a polgármester — azzal az ötmillió koronával együtt, amit az államtól kaptunk. A színházgátnak tehát most huszonhétmillió koronát kap, de tizenkilencmillió korona értékű diszleteket kell adnia cserébe.

— Hát azzal a tízmillió koronával mi lesz — kérdezte Balogh Károly —, amivel adós még a színház.

— Azt is elengedjük — diszletért —, mondotta a polgármester.

A tanács így egyhangúlag megszavazta a polgármester javaslatát.

A város tehát erősen szubvencionálja a várost — diszletért.

A francia-török feszültség.

London, május 8. A *Daily Express* azt a szenzációs hírt közli, hogy a francia-török feszültség háborús bonyodalommá szélesedik. Junius elején Angórában a török haditanácsot foglalkoztatni, amelyre meghívják a bajor Reichswehr volt parancsnokát, Lossov tábornokot is.

Négyezer állástalan magántisztviselő.

Budapest, május 8. Az állami tisztviselők B-listája mellett a katasztrofális gazdasági helyzet a magántisztviselőknél egy váratlan kényszer B-listát teremtett. A különböző magán-cégek, ipari és kereskedelmi vállalatok ugyanis a bankok tömeges tisztviselőbocsátásán fölbuzdulva, április elseje óta fokozatosan redukálják személyzetük létszámát. Ez a „leépítésnek” nevezett személyzetredukció az eddigi megállapítás szerint eddig több mint négyezer tisztviselőt fosztott meg kenyerétől.

Elsősorban is a rengeteg önmagától, vagy külső kényszer hatása alatt megszünt tőzsdei és bankbizományi iroda bocsátotta el alkalmazottait. Csupán az ilyen tőzsdei és bankbizományi irodák elbocsátott tisztviselőinek a száma 800—1000. Május elsején azután a kisebb bankok, ipari vállalatok és kereskedelmi cégek a mind rosszabbá váló gazdasági helyzetre való hivatkozással újabb tisztviselőredukcióval szaporították a már veszedelmesen megnőtt munkanélküliek seregét. A nagybankok ugyancsak tovább folytatják a létszámcsökkentést és a legnagyobb fővárosi pénzintézetek május elején körülbelül ezer tisztviselőnek mondtak fel.

A munkaerőfőlesleg, illetve a munkaalkalom hiánya, így természetesen egymással szembe került és az egészségtelen verseny eredménye, hogy még állásban levő magántisztviselők helyzete is rosszabbodott fizetés szempontjából. A munkanélküliek lenyomják a fizetést, amit a gazdák, kereskedők és vállalatok egy része természetesen a maga javára értékesít. Pedig a magántisztviselők mai fizetése az aranyparitás felét sem közelíti meg, mert hiszen nagyon sok helyen ma is 800.000—1.500.000 korona között mozognak a havi fizetések.

A biztosítóintézeteknél, mint mindig, ma is legkisebb a fizetés. A hatalmas biztosítási vállalatok tisztviselőinek 50—60 százaléka még ma sem érte el az egymillió forint fizetési állagot. Mindez az aggasztó jelenség a magyar magántisztviselők teljes leromlását jelenti. Eppen ezért most a Magántisztviselők Szövetsége, a Pénzügyintézet Tisztviselők Országos Egyesülete és a Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetsége együttes mozgalmat indított, hogy a magántisztviselők helyzetén segítsen és illetékes lényezők figyelmét felhívja a tömeges tisztviselőbocsátás veszedelmére és a fizetés, illetve nyugdíj-kérdés sürgős rendezésére.

A szerb kormányválság.

Belgrád, május 8. A krízis ma érkezett el a kritikus ponthoz. A korona Pribicevicset tegnap este egyszer, a mai nap folyamán két ízben fogadta. Délután a Pasics-kormány több tagja jelent meg az udvarnál. Politikai körökben azt állítják, hogy a korona még mindig arra törekszik, hogy koalíciós munka-kormány alakuljon. A koalíció akadályá Pasics és környezete.

— KÜLFÖLDI HIREK. Az amerikai szenátus és a képviselőház tagjaiból álló bizottság konferenciáján elhatározták, hogy javaslatot terjesztenek a parlament elé, amelyben kéri a bevándorlási törvény életbe lépésének 1925 március 1-ére való elhalasztását. — *Krisztianiból jelentik:* A rendőrség a tüntető kommunista csoportokat feloszlatta. A tüntetők közül néhányat letartóztattak. A királyi család a palota ablakából szemlélte a tüntetést. — *Párisban híre jár,* hogy Franciaország és Románia között folytatott tárgyalások, amelyek a cseh-francia szerződéshez hasonló szerződés megkötésére irányultak, nem vezettek eredményre és abban maradtak. Ezzel kapcsolatban az *Echo de Paris* azt írja, hogy híre szerint a román külügyminiszter, mihelyt a román királyi pár Svájcot elhagyta, Párisba fog menni és akkor azután újból felveszik a tanácskozások fonalát. — *Amerikában* az elnökválasztásra való előválasztások során Coolidge San Franciskóban 240.000 szavazatot kapott, míg a kaliforniai származású Johnsonra csupán 195.000 szavazatot esett. — *Az Echo de Paris* jelentése szerint a szerb királyi pár legközelebbi párisi látogatása alkalmával a román-francia tárgyalásokhoz hasonló tárgyalások foglalkoznak Páris és Belgrád között megindulni. — *Londoni lapok* jelentése szerint dr. Goddard, a werchesteri egyetem tanára olyan lövedéket talált fel, amely 10 angol mérföldnyi magasságra emelkedik. — *Benes cseh külügyminiszter* Olaszországba utazása alkalmával áthalad Jugoszlávia területén és az ottani cseh-szlovák követ utján óhaját fejezte ki arra, hogy a jugoszláv külügyminiszterrel találkozzon. — *Dr. Hornig, a katonai felszámoló bizottság elnöke* az osztrák kormány megbízásából Galacba utazott, ahol május 13-án veszi kezdetét a Duna Bizottságnak a saint-germaini szerződésből kifolyó igényeiről folytatandó tárgyalás.